

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Betänkandet Rättssäkerhetens pris (SOU 2025:111)

Ju2025/02525

Kammarrätten har följande synpunkter.

5.4 Timkostnadsnormen samt 6.4 En differentierad timkostnadsnorm

Utredningen föreslår ändringar i 1 och 2 §§ förordningen (2009:1237) om timkostnadsnorm inom rättshjälpsområdet. Bland annat föreslås en generell sänkning av ersättningsnivåerna genom införandet av en differentierad timkostnadsnorm, där jurister som inte är advokater föreslås få ersättning enligt en lägre nivå. Kammarrätten anser att en sådan differentiering kan komma att försvåra återväxten av rättsliga biträden, då det kommer bli mindre attraktivt för byråer att använda sig av jurister som inte är advokater, bland annat då ersättning för nedlagt arbete utgör både ett incitament och en förutsättning för att bedriva verksamheten. På lite längre sikt kan detta komma att påverka tillgången till kvalificerade offentliga biträden i allmän förvaltningsdomstol.

6.6 En digital hantering av kostnadsräkningar

Utredningen föreslår att bland annat offentliga biträden ska vara skyldiga att använda sig av en elektronisk tjänst för att lämna in sin kostnadsräkning till domstol, eller i förekommande fall till Rättshjälpsmyndigheten, om det inte finns särskilda skäl mot ett sådant inlämnande. Kammarrätten tillstyrker förslaget och bedömer att det kan bidra till en effektivare och mer stringent hantering av biträdenas ersättningsyrkanden.

7.5.2 Rättens domförhet i ersättningsfrågor

Utredningen föreslår ändringar i 12 och 17 §§ lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar om domförhet. Kammarrätten tillstyrker förslagen och anser att de är ändamålsenliga.

12.7 Överväganden samt 15.4.4 En ny kostnadsreglering i förvaltningsprocesslagen

Utredningen föreslår nya bestämmelser i 40–40 f §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291), FPL, om det allmännas kostnadsansvar i förvaltningsmål. Kammarrätten ställer sig principiellt sett positiv till den föreslagna ordningen då den innebär att enskildas möjlighet att ta till vara sin rätt i domstolsprocessen stärks. Det kan samtidigt konstateras att konsekvenserna av förslaget i den praktiska tillämpningen är svårbedömda och måste följas upp, särskilt med avseende på reformens betydelse för enskilda parter.

Införandet av en ny kostnadsreglering i FPL innebär vidare en utökning av förvaltningsdomstolarnas verksamhetsområde och det kan komma att bli så att handläggningen av ersättningsfrågorna blir mer resurskrävande och kostsam än vad som framgår av förslaget, alldeles oavsett partsställning. Även konsekvenserna för domstolarna behöver därför följas upp, exempelvis vad beträffar den faktiska styckkostnaden för de mål och måltyper i vilka ersättningsfrågan aktualiseras samt vilka arbetsmoment i handläggningen som påverkas och på vilket sätt.

Kammarrätten anser vidare att det bör övervägas om en reglering ska införas som i vissa fall begränsar fullföljd till Högsta förvaltningsdomstolen för dessa frågor (jfr 7 § andra stycket lagen [1996:1620] om offentligt biträde). Avslutningsvis i den här delen anser kammarrätten att det, för enhetlighetens skull, ytterligare borde övervägas om inte bestämmelserna i 43 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244) om ersättning borde justeras till att avse endast handläggningen hos Skatteverket och att rätten till ersättning i domstol således exklusivt reglerades genom den nya föreslagna ordningen i FPL.

13.8.1 Inkomstgränsen vid rättshjälp samt 15.4.5 Höjd inkomstgräns för rättshjälp m.m.

Utredningen föreslår en ändring av 6 § första stycket rättshjälpslagen (1996:1619) med innebörden att inkomstgränsen för rätt till rättshjälp ändras från 260 000 kr till ett belopp som motsvarar sju gånger prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken (2010:110). Kammarrätten tillstyrker förslaget och anser att täckningsgraden som avses är rimlig. Förslaget bidrar till att enskildas möjlighet att ta till vara sin rätt i domstolsprocesser stärks.

Övriga förslag

Kammarrätten tillstyrker förslagen till ändringar i rättshjälpslagen, rättshjälpsförordningen (1997:404) och förordningen (1997:405) om offentligt biträde.

Kammarrätten har i övrigt inte några synpunkter på de förslag som lämnas i betänkandet, vilka i mångt och mycket tar sikte på processen i allmän domstol.

Detta yttrande har beslutats av kammarrättspresidenten Jörgen Nilsson, kammarrättslagmannen Johan Sanner och tf. kammarrättsassessorn Elisabeth Eneroth, föredragande.